

EDITORIAL

Leer, por lo tanto, es una actividad posterior a la de escribir: más resignada, más civil, más intelectual

Jorge Luis Borges (2002): p. 8.¹

El que teniu a les pantalles és el primer número del que esperem que siga una revista de vida llarga i saludable dedicada a incitar i difondre la recerca en traducció jurídica. Aquest és un dels objectius de la xarxa LEXTRA que, des de l'Institut Joan Lluís Vives, vol contribuir a avivar les relacions entre la traducció i el dret, i entre la traducció jurídica i la societat. La xarxa està integrada actualment per membres de les universitats de Vic, Autònoma de Barcelona, Pompeu Fabra, Granada i Jaume I. En unir-nos pretenem unificar els esforços de tots aquells que tinguin interès per la traducció jurídica i fomentar l'estudi d'aquesta especialitat tant a dins com fora dels centres universitaris. Des d'aquesta coordinació d'iniciatives i activitats docents i de recerca volem proposar i executar iniciatives conjuntes adreçades a tot el col·lectiu: professionals, estudiants, docents i investigadors. Esperem que aquestes iniciatives tinguin un bon impacte en la societat i que puguem estendre així el (re)coneixement de la traducció jurídica.

Com un dels nostres primers passos conjunts, naix *PAPERS LEXTRA*, una revista que vol difondre recerques incipients, alhora que pretén potenciar i incitar tots aquells que encara dubten si introduir-se en aquest món. Així, aquesta revista anirà publicant anualment el treball de persones que comencen a escriure i a endinsar-se en el món de la traductologia, bé a través de projectes de final de carrera, de cursos de doctorat, de reflexions professionals o de tot tipus de treballs tutoritzats i que tinguin alguna cosa a dir a tot el col·lectiu, ja sia per l'originalitat del seu treball, per la innovació i importància de les seues conclusions, per les aplicacions pràctiques que puga tenir o per les possibilitats que puguin obrir de cara a continuar la recerca. Com comenta Borges, aquesta etapa de creativitat agitada és potser menys resignada, civil o intel·lectual, però és un primer pas inevitable i de gran valor. Per tal que aquesta no siga una percepció subjectiva o procedent de la bona voluntat de les persones que tutoritzem els treballs o que editem cada volum, hem seleccionat investigadors del camp de la traducció jurídica de distintes universitats que ens ajudaran a avaluar les distintes contribucions i a guiar el camí dels futurs investigadors, i als quals agraïsc amb aquestes ratlles la seua inestimable col·laboració.

En aquest primer número s'apleguen treballs d'iniciació i d'incitació. Les dues primeres contribucions tenen per objectiu suggerir vies de recerca i pràctica en l'àmbit de la traducció jurídica. La resta de treballs són contribucions que pretenen iniciar una recerca i proposar estudis novedosos. Les autores i autors són estudiants de l'últim curs de la Llicenciatura de Traducció i Interpretació o estudiants de doctorat i participen en aquest volum a causa de la qualitat dels respectius treballs, que han sintetitzat en els seus articles. Com es pot apreciar, les distintes contribucions procedeixen majoritàriament, en aquest cas, de la Universitat Jaume I, atès que és la institució coordinadora del primer número, però s'hi troben també representants de la Universitat Pompeu Fabra i de la Universitat Autònoma de Barcelona. En propers números esperem mantenir i incrementar aquesta diversificació, i cridar l'atenció de nous investigadors també d'universitats alienes en aquests moments a la xarxa.

¹ Jorge Luis Borges (2002): *Historia universal de la infamia*, pròleg a la primera edició, Madrid, Alianza.

La primera contribució, «Propostes de recerca en traducció jurídica: un camí per construir», ofereix idees que poden interessar tots aquells que inicien la seua recerca en aquest camp per centrar el seu treball. Atès que una recerca és, sobretot, personal, l'article pretén abastar distints interessos i planteja preguntes de caire divers que puguen atraure la curiositat de persones amb gustos, possibilitats i nivells de compromís diferents. Com a forma de consolidar una primera inquietud de recerca, l'estudi proposa bibliografia que permetrà a la persona interessada orientar-se en el panorama actual dels estudis sobre traducció jurídica.

L'article de la Dra. Elena Ferran, «Principis bàsics de la traducció jurídica», ofereix una visió clara i ambiciosa de com cal escometre els encàrrecs de traducció en aquesta especialitat. L'autora parteix de la seva pròpia experiència docent i professional per advertir dels perills del literalisme en la pràctica d'aquesta branca de la traducció i proposa que tota traducció tinga un treball previ d'identificació i definició de funcions que puguen menar les decisions de qui tradueix.

El tercer treball, «La percepció del camp de la traducció jurada per part de l'estudiantat de Dret de la Universitat Jaume I», de Lourdes Pascual, se situa en la recerca sociològica en traducció jurídica. Des de les propostes del projecte ACTIVE, desenvolupat a la Universitat Jaume I, l'autora proposa un qüestionari que explora les actituds davant la traducció jurada, en aquest cas, de l'estudiantat de la Llicenciatura de Dret de la Universitat Jaume I. Les pretensions d'aquest estudi són iniciar un treball per trobar en distints grups socials buits d'informació sobre el que és la traducció jurada i el que fan els traductors jurats per poder veure quines tendències caldria corregir en pro de potenciar la imatge d'aquesta figura professional a través d'actuacions planificades des d'aquests diagnòstics.

La contribució de Carmen Bestué, «La traducció de la terminologia legal en la pel·lícula *Saving Grace*, tracta problemes amb terminologia jurídica des d'una perspectiva nova i intradisciplinària, atès que els treballa des dels constrenyiments propis de la traducció audiovisual. Amb una selecció dels problemes que planteja la pel·lícula *Saving Grace* (traduïda al castellà com *El jardín de la alegría*) en l'ús de terminologia especialitzada, l'autora analitza quines han estat les tècniques en el doblatge al francès i a l'espanyol. Les conclusions de l'article tenen en compte no tan sols l'anàlisi d'aquestes unitats sinó també la coherència amb el projecte de traducció. Aquest treball ha estat tutoritzat des de la Universitat Autònoma de Barcelona per la professora Laura Santamaria.

L'article de Joana Matturro, «Una proposta d'escriptori actiu per a la traducció jurídica entre l'anglès i el català», se centra en els problemes documentals que ha d'acarar dia a dia el traductor professional d'aquest àmbit que treballa amb la combinació lingüística d'anglès i català. A partir d'un petit estudi sobre les fonts virtuals que consideren més útils els traductors professionals, l'autora analitza la informació que proporcionen i la distribució de les dades, a fi de dissenyar un entorn de consulta que permeti, des de l'escriptori de cada ordinador personal, accedir fàcilment a la informació més consultada.

La sisena contribució és un treball resultat de les pràctiques en empresa realitzades per Lluís Baixauli, «La traducció a l'anglès de la legislació civil catalana». En aquest estudi es presenta la tasca que l'autor va dur a terme com a part de les seues pràctiques per al Projecte Norma Civil, dins de les feines dutes a terme per a l'Observatori de Dret Privat Comparat Europeu. En aquesta acció, es va plantejar a l'equip d'estudiants que exercia les seues pràctiques en la institució la traducció d'una sèrie de lleis com a continuació d'un treball previ iniciat en l'Observatori. En realitzar aquests encàrrecs, els estudiants van poder testimoniar diverses mancances en la metodologia seguida i l'autor va decidir posar-hi remei a través de la proposta que ací presenta.

El treball de Laura Vicente, «El prestigi de l'intèrpret», treballa des de la interdisciplinarietat i la intradisciplinarietat. A través de la traducció al castellà de la pel·lícula *The Interpreter*, l'autora avalua com afecta aquesta pel·lícula i el doblatge que se n'ha fet la percepció que els espectadors tenen de la interpretació

com a opció professional. L'estudi és resultat d'un treball de doctorat on s'incidia en els aspectes sociològics de la traductologia i adopta, com el treball de Lourdes Pascual, els enfocaments bàsics del projecte ACTIVE en el disseny del qüestionari administrat als espectadors de la pel·lícula, abans i després del visionat. Les conclusions no es conformen a establir les tendències i els canvis de percepció que es poden observar a través de les dades recollides, sinó que suggereix accions que puguin aprofitar la influència dels mitjans audiovisuals en el prestigi d'un sector professional.

Finalment, Antoni Llorente Ferreres ens presenta una associació de persones interessades en la traducció i la interpretació, no tan sols jurídiques, que hem iniciat en la Universitat Jaume I. En «Traductors i intèrprets SAUJI. Una associació per a tots els públics», l'autor comenta com han estat els inicis de l'associació, quina estructura vol adoptar i què es planteja de cara al futur. Cal destacar en tota aquesta contribució la voluntat de beneficiar distints grups socials: els traductors que s'inicien en el mercat professional, aquells que ja s'hi han establert i, també, la societat en general. L'associació, que s'inserirà en un primer moment com a secció depenent de la Societat d'Amics de la Universitat Jaume I, vol donar cabuda a totes les persones, vinculades o no amb la UJI, que vulguen participar d'alguna forma en la millora de la situació social de la traducció i la interpretació o que, simplement, vulguen sentir-se membres d'un col·lectiu i participar-hi.

Com podreu apreciar en la lectura, els treballs han estat elaborats amb interès i creativitat per tots els autors. Tant els revisors anònims, als quals agraïm les seues idees i suggeriments, com l'editora i autora d'aquestes línies hem compartit aquesta il·lusió en la confecció del primer número d'una revista a la qual esperen moltes idees noves i molts autors que compartiran amb tothom qui vulgueu llegir-los un entusiasme creixent per aquesta branca de la traducció. Esperem que compartint temes, idees, preocupacions, resultats i recerques, en inici d'abast reduït, siguem capaços de portar a aquest àmbit amb agilitat i professionalitat avanços que faciliten la tasca de (futurs) professionals, investigadors i docents.

Esther Monzó
Universitat Jaume I, juliol de 2005

